

Folklustspel om stark kvinna

Pigan Mättas kamp mot överheten grund för pjäs i Ramsåsa.

Lollo Bark

RAMSÅSA

► Sommarens folklustspel på Loteatern i Ramsåsa handlar om Mätta Mårtensdotter, född 1839 i S Svartskylle. Hon var en ovanlig kvinna med skinn på näsan och var inte rädd för att ta kampen med männen eller överheten. Som dotter till en hogårabonne hade hon upplevt vådan av att ha dagsverkskyldighet vid hovgården, i detta fall Krageholm.

Mätta var alltså en tös av folket. Hon fick gå två år i skolan och lärde sig då både läsa och skriva, något som var ovanligt i hennes krets. Genom att hon jobbade som vävpiga på Krageholm hade hon tillgång till böcker som hon läste och skaftade sig på så sätt en allmänbildning som få hade. Alltså betraktades hon som lärd.

KRONAN RÄTTMÄTIG ÄGARE

Mätta kom tidigt i kontakt med Samuel Tullberg och fick då upp ögonen för den rörelse han startat för att förbättra hogåraböndernas situation. Tullbergarörelsen var aktiv mellan 1865 och 1870 och den propagerade för att kronan, inte godsägarna, var rättmätiga ägare till de hemman som hogårabönderna levde på. Genom att bevisa att så var fallet skulle hogårabönderna komma ifrån sina slavkontrakt med godsken och få en chans att friköpa sina gårdar.

Och det är Mättas kamp mot överheten, som lustspelet handlar om. Det ligger ett enormt arbete bakom uppsättningen. Nils-Henrik

Plötsligt kommer grannens dräng inrusande i köket hos Arna Nilsson i Svartskylle, vars familj är hogårabönder under Krageholm. Drängen, som sprungit långt, är svimfärdig och kan knappt få fram sitt ärende att familjen är bjuden till Anders Danielssons på barndop. BILD: BASS NILSSON

Salomonsson har forskat en hel del om Mätta Mårtensdotters liv, innan han och Bodil Israelsson till sist skrev manuset.

Och de har verkligen lyckats med sin skildring om hennes kamp och

det liv, som kretsar runt henne. Alla medverkande är tidstypiskt klädda och rekvizitan hämtad från gamla, skånska gårdar. Scenografin är enkel men ändå talande. I vissa scener får publiken följa ett

par händelser samtidigt, och det är ett grepp utöver det vanliga.

DIALEKTFLEXIKON

Eftersom lustspelet framförs på dialekt, finns det vissa ord som kan

vara svårtydda, men i programmet finns en ordlista för dem som behöver. I det presenteras också alla skådespelare som alla har flera roller i spelet. Föreställningen har premiär fredagen den 11 juni klockan 19.30